

PŘÍLOHA INFORMACÍ PRO ORGÁNY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍHO ŘÁDU

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH, ČLÁNCÍCH A PUBLIKACÍCH

SBÍRKA ZÁKONŮ 2005

Částka 2 – čís. 3

Zákon, kterým se mění zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 6. 1. 2005.

Částka 2 – čís. 7

Zákon, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 6. 1. 2005 s odchylkami.

Částka 5 – čís. 19 až 28

Nařízení vlády, kterými se vymezují ptačí oblasti (a zároveň se vymezují činnosti, ke kterým je třeba souhlasu orgánů ochrany přírody). Týkají se krajů Jihočeského, Královéhradeckého, Jihomoravského, Zlínského, Olomouckého, Ústeckého, Karlovarského a Moravskoslezského. Účinnost od 13. 1. 2005.

Částka 9 – čís. 41

Vyhláška, kterou se mění vyhláška MŽP č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady. Účinnost od 1. 2. 2005.

Částka 10 – čís. 44

Vyhláška, kterou se mění vyhláška ČÚZaK č. 162/2001 Sb., o poskytování údajů z katastru nemovitostí ČR, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1. 2. 2005.

Částka 16 – čís. 61

Zákon, kterým se mění zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů ČR ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku ČR, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 8. 2. 2005.

VĚSTNÍK VLÁDY

Částka 1/2005

1. Směrnice Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 9. prosince 2004 čj. 17020/2004-61 k vyznačování nebezpečných území z hlediska

neřízených plošných výstupů metanu v územně plánovací dokumentaci pro území ostravsko - karvinské oblasti.

VĚSTNÍK MŽP

Částka 1/2005

Seznam platných právních předpisů, resortních předpisů, metodických pokynů, návodů a sdělení MŽP platných k 1. 1. 2005.

A. Životní prostředí všeobecně

B. Jednotlivé složky

- 1) ochrana vod
- 2) ochrana ovzduší
- 3) ochrana přírody a krajiny
- 4) ochrana zemědělského půdního fondu
- 5) ochrana lesa
- 6) geologie, ochrana a evidence nerostného bohatství
- 7) nakládání s odpady
- 8) posuzování vlivů na ŽP
- 9) nakládání s chemickými látkami
- 10) prevence závažných havárií
- 11) nakládání s geneticky modifikovanými organismy a produkty
- 12) integrovaná prevence a omezování znečištění
- 13) Antarktida

C. Ostatní.

SBÍRKA ROZHODNUTÍ

Nejvyššího správního soudu

Rejstřík ročníků 2003 - 2004

(rozhodnutí č. 1 - 421)

Z obsahu čísla 1/2005

– č. 432 (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31.8.2004 čj. 6 A 78/2001-52). Správní řízení: počátek běhu subjektivní lhůty k podání návrhu na obnovu řízení opomenutým účastníkem. Týká se § 62 odst. 1 písm. c) a § 63 odst. 3 správního řádu. Z rozsudku vyplývá:

Pro běh tříměsíční lhůty k uplatnění důvodu obnovy řízení podle § 62 odst. 1 písm. c) správního řádu není rozhodující, kdy se opomenutí účastníci řízení (vlastníci bytů a spoluvlastníci společných částí domu) dozvěděli o stavebních pracích prováděných jedním z vlastníků bytů v domě, ale kdy získali vědomost o tom, že probíhalo správní řízení, kterého se měli zúčastnit, že byli opomenuti a že se tak stalo nesprávným postupem správního orgánu.

– č. 442 (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2004 čj. 5 A 110/2002-25). Řízení před soudem: vázanost správního orgánu právním názorem soudu. Týká se § 78 soudního řádu správního. Z rozsudku vyplývá:

Nerespektoval-li správní orgán právní názor soudu, podle něhož ze skutkového stavu - jak byl ve správním řízení zjištěn - nevyplývá, že by se účastník správního řízení dopustil vytýkaného jednání, a bez doplnění dokazování se v nově vydaném rozhodnutí omezil toliko na polemiku s názorem soudu, je takové rozhodnutí nezákonné (§ 78 odst. 1 a 5 s.ř.s.).

PRÁVNÍ ROZHLEDY

Číslo 24/2004

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 7. 2004, zn. 22 Cdo 2035/2003. Spory o určení průběhu hranice mezi pozemky, formulace žalobního návrhu a poučovací povinnost soudu. Týká se § 43 a § 80 písm. c) obč. soudního řádu a § 126 odst. 1 obč. zákoníku. Z usnesení vyplývá:

Rozhodování ve sporu o průběhu objektivně zjistitelné hranice mezi pozemky je v pravomoci soudu. Žalobní návrh je třeba formulovat tak, že jde o spor o určení vlastnictví, příp. o vyklizení přesně určené části pozemku. Jestliže se žalobce domáhá určení průběhu hranice mezi pozemky, musí soud žalobce poučit o nutnosti upravit žalobní návrh (petit) tak, aby odpovídal § 126 odst. 1 ObčZ, příp. žalobě na určení vlastnictví. Pokud soud žalobce o nutnosti žalobu upravit nepoučí a o návrhu věcně rozhodne, jde o vadu řízení, která však nemá za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Z **nepublikovaného** usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2004 zn. 6 A 100/2002-74. Týká se oznamování správních rozhodnutí vydávaných podle stavebního zákona veřejnou vyhláškou (§ 42 odst. 2 stavebního zákona, § 26 odst. 2 správního řádu a § 48 vyhlášky č. 132/1998 Sb.). Z usnesení vyplývá:

I. Ustanovení § 42 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), má být vloženo tak, že vyvěšení rozhodnutí s účinky doručení se děje jen u orgánu, který takové rozhodnutí vydal.

II. Na újmu účastníka řízení však nemůže být, jestliže v dobré víře postupoval podle informace, které se mu od správního orgánu dostalo podle ustanovení § 48 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona.

Uvedeným usnesením byl překonán zčásti odlišný názor, který zaujal Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 4. 7. 2003 zn. 5 A 90/2002-28, který se týkal počátku běhu odvolací lhůty, bylo-li rozhodnutí doručováno veřejnou vyhláškou. Jádrem odůvodnění tohoto rozsudku bylo uvedeno ve SSP č. 6/2003.

Z **nepublikovaného** rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2004 zn. 1 As 5/2003-44. Týká se právní povahy institutu vyvlastnění a příslušnosti k rozhodování o žalobách proti rozhodnutím o vyvlastnění. Z rozsudku vyplývá:

Rozhodnutí správního orgánu o vyvlastnění či nuceném omezení vlastnického práva zřízením věcného břemene je veřejnoprávní záležitostí, a proto přezkum takového rozhodnutí náleží správním soudům.

Naproti tomu otázka náhrady za vyvlastnění je otázkou soukromoprávní, a proto v případném sporu by nerozhodoval správní soud, ale soud civilní.

PRÁVNÍ RÁDCE

Číslo 1/2005

JUDr. E. Barešová, ČÚZaK: Výpis z katastru nemovitostí a veřejné listiny.

Autorka seznamuje se situacemi, kdy je požadován doklad o údajích o pozemku či stavbě v katastru nemovitostí; charakterizuje výpisy z KN dnes a výpisy z KN s využitím elektronické značky v nastávajícím období.

JUDr. P. Kolman, PF MU Brno: Nový správní řád: Otázka jednacích jazyků.

Úvahy zaměřené na právní úpravu jednacích jazyků ve správních řízeních, překladů a tlumočení a na „menšinové“ jazyky a znakovou řeč, jak je zakotvena v zákoně č. 500/2004 Sb.

Mgr. S. Malý, Stavební fakulta ČVUT Praha: Základní pojmy a kategorie stavebního zákona.

Autor rozebírá vybrané základní pojmy platného stavebního zákona (stavba, dočasná stavba, změna dočasné stavby, drobná stavba) a připouje úvahy k využití v připravovaném novém stavebním zákonu.

Doc. JUDr. P. Mates, CSc.: Nicotná rozhodnutí v novém správním řádu.

Článek se věnuje důvodům nicotnosti, zjišťování a prohlášení nulity, jiným vadám způsobujícím nulitu a prohlášení nicotnosti.

Ing. B. Kuba v rubrice Ptáte se – odpovídáme seznamuje

– s dřívějšími délkovými a plošnými měrami včetně jejich převodů na míry současné metrické soustavy, a

– se změnami v postavení, působnosti a organizaci práce katastrálních úřadů, k nimž došlo v r. 2004.

STAVITEL

Číslo 1/2005

Český normalizační institut v novém stylu.

Informace o činnosti a aktivitách ČNI (dřív ČSNI), o českých technických normách a o některých změnách v jeho působení navenek.

Ing. B. Kuba: Novelizace zeměměřického zákona.

Autor vysvětluje některé pojmy zeměměřictví, seznamuje s dřívě platným zákonem o geodézii a kartografii, se současnou právní úpravou, s novelizacemi platného zákona a s novinkami zákona od 1. 1. 2005.

Stavební zákon v teorii a praxi - čtenářská poradna.
Soudce JUDr. P. Kumprecht odpovídá na otázku stavebníka jak má postupovat, když při jakémkoliv umístění stavby RD na pozemku není možné dosáhnout stavu, aby požárně nebezpečný prostor nepřesahoval hranici stavebního pozemku.

JUDr. E. Barešová (ČÚZaK) odpovídá na otázku jak má katastrální úřad postupovat při zapisování pozemků, nově vytvořených rozdělením dosavadního pozemku, do katastru nemovitostí, a kdy budou nové pozemky zobrazeny v katastrální mapě na základě vyhotoveného geometrického plánu.

MODERNÍ OBEC

Číslo 2/2005

Mgr. J. Břeň: Základní zásady činnosti správních orgánů.²⁷
Autor se v článku zabývá základními principy, na kterých je vybudován nový správní řád a specifikuje 11 vybraných základních zásad pro postupy správních orgánů v řízeních vedených podle správního řádu.

Doc. JUDr. P. Mates, CSc.: Dokazování podle nového správního řádu. Seznámení s problematikou dokazování ve správním řízení, jak ji upravuje nový správní řád na podkladě zásady obsažené v jeho § 3. Autor se věnuje podkladům pro rozhodování, vlastním dokazování, listinným důkazům, výslechu svědků, důkazu znaleckým posudkem a zajištění důkazu.

Mgr. S. Malý: Stavební činnost pod lupou právních předpisů (26).
V dalším pokračování seriálu se autor zabývá odstraňováním staveb, konkrétně povolováním odstranění stavby.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Číslo 1-2/2005

JUDr. J. Kroupa: Bezplatné poskytování údajů z katastru nemovitostí obcím.

Autor zmiňuje rozsudky Krajského soudu v Č. Budějovicích a Nejvyššího soudu ČR a na podkladě jejich odůvodnění je komentuje. Mimo jiné zdůrazňuje, že právo obce obdržet údaje z KN bezplatně vyplývá především z § 13 odst. 3 zákona o obcích; novelou účinnou od 1.4.2004 byl § 22 katastrálního zákona doplněn o nový odstavec 5, který bezúplatnost poskytování údajů z katastru obcím a krajům jen potvrzuje.

Číslo 5/2005

(příloha)

Adresář krajů.

Číslo 6/2005

(příloha)

Seznam a adresář ústředních orgánů.

NOVÉ PUBLIKACE

Ing. J. Skopec: Bezbariérové řešení staveb. Druhé, upravené a doplněné vydání.

Vydalo ABF - nakladatelství ARCH, Václavské nám. 29, 111 21 Praha 1, v rámci edice Stavební právo.

INFORMACE A STANOVISKA

K ustanovení § 84 stavebního zákona.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 26. 8. 2004 čj. K-380/04)

Účelem ustanovení § 84 stavebního zákona, tj. vydání souhlasu k zahájení zkušebního provozu i rozhodnutí o prozatímním užívání stavby ke zkušebnímu provozu, je umožnit ve zkušebním provozu ověření způsobilosti dokončené stavby k užívání. Protože se zkušební provoz ve stavbě považuje za užívání stavby a navíc může trvat i delší dobu, je souhlas či rozhodnutí stavebního úřadu podle cit. ustanovení legalizací takového dočasného užívání stavby, které by se jinak muselo považovat za protiprávní.

Ministerstvo pro místní rozvoj je toho názoru, že souhlas stavebního úřadu se zahájením zkušebního provozu podle věty první § 84 stavebního zákona a rozhodnutí stavebního úřadu o prozatímním užívání stavby ke zkušebnímu provozu podle věty druhé téhož paragrafu lze považovat za povolení obdobného charakteru.

Sdělení k ohlášení stavby jako opatření ve smyslu zákona o obcích a možnost nápravy v případě jeho „nesprávnosti“.

(s využitím stanoviska odboru legislativy, koordinace předpisů a kompatibility s právem ES Ministerstva vnitra ze dne 23. 10. 2003 čj. LG-1467/2003)

Na dotaz, zda institut nápravy nesprávných opatření orgánů obcí v přenesené působnosti a opatření krajského úřadu v přenesené působnosti tak, jak je řešen v zákoně o obcích a v zákoně o krajích, lze použít též pro přezkoumání a zrušení sdělení stavebního úřadu k ohlášení drobné stavby, a zda lze přezkoumat a jako nesprávné zrušit "opatření" krajského úřadu, jímž bylo zrušeno sdělení orgánu obce k ohlášení stavby, bylo sděleno:

Zákon o obcích používá pojem „opatření“ velmi často, avšak jeho obsah žádným způsobem nevymezuje. Vzhledem k tomu, že v zákoně o obcích neodpovídá tomuto pojmu určitý typ správního aktu tak, jako je tomu např. v případě nařízení, je třeba opatřením pro účely mj. i § 126 a násl. zákona o obcích, chápat všechny správní akty obce (jejích orgánů) v nejširším slova smyslu, tj. bez rozlišení, zda se jedná o akt externí či interní povahy, pokud se však nejedná o výsledky rozhodovací činnosti podle správního řádu nebo o nařízení. Úmyslem zákonodárce při koncipování hlavy VI zákona o obcích byla mimo jiné i snaha umožnit nápravu co nejširšího okruhu správních aktů obce.

Pojem „opatření“ (nebo „jiné opatření“) je třeba chápat shodně jak v případě zákona o obcích, tak i v případě zákona o krajích, není důvod v případě těchto dvou zákonů chápat tento pojem odlišně.

Sdělení stavebního úřadu podle § 57 odst. 2 stavebního zákona je opatřením orgánu obce v přenesené působnosti ve smyslu příslušných ustanovení zákona o obcích. Zrušovací správní akt krajského úřadu (§ 127 odst. 3 zákona o obcích) spadá rovněž pod obecný pojem „opatření“. Tento zrušovací akt je obec podle § 127 odst. 4 zákona o obcích povinna neprodleně vyvěsit na úřední desce

obecního úřadu po dobu 15 dnů. Zruší-li krajský úřad „opatření orgánu obce v přenesené působnosti“ podle § 127 odst. 3 zákona o obcích, je zde i vůči němu prostor pro použití § 86 zákona o krajích.

Stavební povolení pro velký počet kanalizačních přípojek v obci.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 17. 12. 2004 čj. K-341/04)

K žádosti o stanovisko k vydání stavebního povolení pro téměř tři sta domovních přípojek splaškové kanalizace, bylo sděleno:

Ministerstvo pro místní rozvoj není oprávněno k závaznému výkladu stavebního zákona a souvisejících zákonů a nemůže zaujímat stanovisko ke správnosti postupu stavebního úřadu v konkrétní věci.

Obecně platí, že stavební řízení je řízením návrhovým, je zahájeno podáním žádosti o stavební povolení. Podle § 15 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, se žádost o stavební povolení podává pro samostatnou stavbu nebo její změnu, soubor staveb včetně staveb zařízení staveniště, jednotlivé stavby souboru budou-li po dokončení schopné samostatného užívání a pro podmiňující přeložky sítí technického vybavení a pro stavby zařízení staveniště.

Náležitosti žádosti o stavební povolení (na kanalizační přípojku) upravuje § 16 citované vyhlášky. K žádosti se mimo jiné připojí doklad, jímž stavebník prokazuje, že je vlastníkem pozemku nebo že má k pozemku jiné právo, které jej opravňuje zřídit na něm požadovanou stavbu. Účastníky stavebního řízení vymezuje § 59 stavebního zákona; budou jimi vedle stavebníka i osoby, které mají vlastnická nebo jiná práva k pozemkům a stavbám na nich, včetně osob, které mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům a stavbám na nich, a tato práva mohou být stavebním povolením přímo dotčena. Vlastníci připojovaných nemovitostí jsou účastníky řízení a mohou v řízení uplatňovat námítky či připomínky.

Je tedy na rozhodnutí stavebníka, nikoliv stavebního úřadu, zda podá žádost na jednu stavbu či soubor staveb. Stavebník však musí prokázat vlastnické či jiné právo k pozemku. Proto jsou obecně možná tři řešení.

Bude-li investorem celé akce obec, může žádat o "hromadné" stavební povolení na všechny kanalizační přípojky. Protože obec není vlastníkem pozemků, ve kterých budou kanalizační přípojky vedeny, musela by prokázat "jiné právo" přípojky provést. Toto jiné právo může prokázat i smlouvou uzavřenou s jednotlivými vlastníky o provedení přípojky. Potom by bylo možné vydat jedno stavební povolení pro obec, jako stavebníka, na všechny přípojky. Po realizaci a kolaudaci přípojek by je obec smluvně převedla na vlastníky jednotlivých připojovaných staveb.

Druhá možnost řešení je ta, že by stavebníky jednotlivých přípojek byli vlastníci jednotlivých pozemků, kteří mají vlastnické právo k pozemkům, a obec by je v řízení zastupovala. Stavební povolení by ale v tomto případě byla vydána na konkrétní vlastníky pozemků, které by obec v řízení pouze zastupovala na základě plné moci.

Zbývající možné řešení spočívá v tom, že by stavebníky (inventory) jednotlivých přípojek byli jednotliví vlastníci připojovaných nemovitostí, kteří by podali žádost o svou přípojku každý sám.

Právní důsledek zániku platnosti dřívějších oprávnění (průkazů zvláštní způsobilosti) k projektové činnosti ke dni 31. 12. 2004.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 25. 1. 2005 čj. 2217/05-62)

K žádosti o stanovisko v uvedené věci bylo sděleno:

Platnost průkazů zvláštní způsobilosti pro obor projektové činnosti, které byly vydány podle vyhlášky č. 8/1983 Sb., o zvláštní způsobilosti k některým činnostem ve výstavbě, ve znění vyhlášky č. 73/1987 Sb., nebo vyhlášky č. 186/1990 Sb., o oprávnění k projektové činnosti (dále jen „dřívější oprávnění“), zanikla ke dni 31. 12. 2004. Vyplyvá to z přechodného ustanovení čl. II, bod 3 zákona č. 224/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novela zákona“).

Právní důsledek ukončení platnosti dřívějších oprávnění pro stavební řízení vedená podle stavebního zákona po 1. 1. 2005 však novela zákona neřeší. Jsme však toho názoru, že jej lze vyvodit na základě uplatnění obecné právní zásady. Jedná se o respektování ústavně založené zásady právní jistoty v právních vztazích, resp. o ochranu dobré víry těch, kdo při svém jednání nevěděli o určitých právně významných důsledcích tohoto jednání nebo o nich nebyli povinni vědět. Konkretizace uvedené zásady pro daný případ spočívá v tom, že projektová dokumentace (§ 18 vyhlášky č. 132/1998 Sb.), která byla alespoň rozpracována ke dni účinnosti novely zákona, může být dokončena a předložena ke stavebnímu řízení jako projektová dokumentace zpracovaná osobou oprávněnou podle dosavadního právního stavu. K ověření, zda byla tato podmínka splněna, se využijí důkazní prostředky vhodné pro zjištění skutečného a právního stavu věci podle správního řádu, zejména smluvní dokumenty a dosažené výsledky projektové činnosti.

Jedná se o dispozici, která je zcela logická a novela zákona ji výslovně nevyklučuje. Jejím uplatněním při aplikaci novely zákona je fakticky chráněn zájem jak stavebníka, tak i projektanta, který do 31. 12. 2004 zpracovával projektovou dokumentaci zcela legitimně, v souladu se zákonem. Jinak by mohlo nepochybně docházet ke zmaření provedených projektových prací, poškození smluvních vztahů mezi stavebníkem a projektantem a potažmo k ekonomické újmě těchto subjektů. Tato přechodná a relativně krátkodobá situace přitom neohrožuje veřejný zájem ve výstavbě, protože za dosavadního dlouhodobého právního stavu není znám u projektantů s dřívějším oprávněním významnější výskyt závažných odborných pochybení.

Není tedy porušením zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, jestliže stavební úřad rozhoduje po 1.1.2005 o žádosti stavebníka, k níž je připojena projektová dokumentace, kterou např. ve 4.

čtvrtletí 2004 rozpracoval projektant s dřívějším oprávněním. Bylo by však v rozporu s cit. zákonem, kdyby taková osoba zpracovala projektovou dokumentaci až po uvedeném termínu.

Tento názor byl prezentován na poradě s krajskými úřady ve dnech 6. a 7. října 2004 s tím, že zástupci krajských úřadů k němu neměli výhrady.

K platnosti průkazů zvláštní způsobilosti k vybraným činnostem ve výstavbě bylo stanovisko publikováno již ve SSP č. 4/2004.

K otázce podjatosti všech pracovníků správního orgánu.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 31. 1. 2005 čj. K-445/04)

K dotazu a k žádosti o vyslovení právního názoru na příslušnost správního orgánu k rozhodování ve vztahu k aktuálním problémům spojeným s problematikou podjatosti pracovníků správních orgánů, zejména však je-li vyslovena vůči všem jeho pracovníkům, bylo sděleno:

Problematika podjatosti je upravena zákonem č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), proto obecná stanoviska k otázkám podjatosti je příslušné zaujímat Ministerstvo vnitra, nikoliv Ministerstvo pro místní rozvoj.

S využitím stanoviska Ministerstva vnitra bylo také zpracováno stanovisko publikované ve Stavebně správní praxi 2/2002 ohledně podjatosti zaměstnance obce zajišťujícího působnost stavebního úřadu. Odpovídalo na otázku, zda zaměstnanec obce vyloučený pro podjatost z daného stavebního řízení, je vyloučen i pro všechna ostatní řízení týkající se daného účastníka. Toto stanovisko bylo zpracováno v roce 2001, publikováno v roce 2002, a ačkoliv se právní názory na danou problematiku vyvíjejí, nevidíme potřebu je revidovat.

Dané problematiky se týkaly i některé rozsudky přijaté soudy v následujícím období. Označení všech zaměstnanců za podjaté s odkazem na právní názor Krajského soudu v XY vyjádřený v rozsudku sp.zn. 30 Ca 69/2003-39 nepovažuje Ministerstvo vnitra za správné. Uvádí, že již Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí A 11694/35 (10706/35) odmítl myšlenku o podjatosti úřadu jako celku. Ve svém stanovisku k dotazu na podjatost všech pracovníků správního orgánu ze dne 30. září 2004 dále uvádí, že orgány obcí v některých případech dovozují vyloučení celého správního orgánu z projednání a rozhodování věci v situaci, kdy mají rozhodovat o žádosti vlastní obce. I v takovém případě se však příslušnost orgánu obce k rozhodování v dané věci řídí zákonem. Smyslem ustanovení § 9 až 13 správního řádu o vyloučení pracovníků správního orgánu je zajistit objektivitu rozhodování ve výjimečných případech, kdy lze mít pochybnost o nepodjatosti určitého pracovníka s ohledem na jeho osobní vztah k projednávané věci nebo k osobám zúčastněným na řízení.

Podle právního názoru Ministerstva vnitra je příslušnost orgánu k provedení řízení důsledkem zákonné úpravy (která mimo jiné nestanoví žádnou výjimku pro rozhodování ve věci vlastní),

a dovozovaná podjatost celého orgánu by tak nastávala pravidelně ve všech případech určitého druhu, a nikoliv výjimečně v důsledku určitého osobního vztahu k věci nebo k osobě. Takový stav vzniklý v důsledku zákonné úpravy (a právní normou předvídaný) tedy nemůže být důvodem podjatosti.

Platný správní řád vyloučení všech pracovníků správního orgánu pro podjatost neumožňuje, neboť neupravuje další postup, který by v tomto případě následoval. Podle § 3 odst. 3 správního řádu jsou správní orgány povinny se svědomitě a odpovědně zabývat každou věcí, která je předmětem řízení, a vyřídit ji včas a bez zbytečných průtahů. Z ustáleného výkladu tohoto ustanovení vyplývá, že správní orgán nemůže nerozhodnout s odůvodněním, že všichni jeho úředníci jsou vyloučeni z rozhodování ve věci pro podjatost.

Z uvedeného stanoviska dále vyplývá, že rozhodnutí ve správním řízení může vydat jen věcně a místně příslušný správní orgán. A protože působnost orgánu musí být určena zákonem, nelze věc svévolně postoupit k projednání jinému orgánu, aniž by byl k řízení dané věci příslušný. Postup podle § 50 správního řádu by tedy připadal v úvahu za předpokladu, že správní orgán příslušný k rozhodnutí nezahájil řízení a nerozhodl ve věci, ač byl k tomu povinen, nebo pokud nerozhodl ve lhůtě stanovené v § 49 odst. 2 správního řádu. Zároveň je třeba, aby takový postup připouštěla povaha věci a skutečnost, že nápravy nebylo možno dosáhnout jinak. Zjednání nápravy nezákonného nebo nesprávného rozhodnutí, které bylo vydáno orgánem o nepodjatosti jehož pracovníků lze mít důvodné pochybnosti, je za platného právního stavu možné v rámci odvolacího řízení nebo za použití mimořádných opravných prostředků.

Pokud v řízení o odvolání odvolací orgán rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zruší a věc vrátí k novému projednání a rozhodnutí, má povinnost v rozhodnutí uvést svůj právní názor na meritum věci (§ 59 odst. 3 věta za středníkem správního řádu). Nemůže rozhodnutí prvního stupně pouze zrušit pro podjatost všech pracovníků správního orgánu prvního stupně a věc vrátit, aniž by vyslovil meritorní právní názor. Pokud tak učiní, jedná nezákonně. Toto nezákonné jednání může být důvodem zrušení jeho rozhodnutí v odvolacím řízení, ať už při přezkumu mimo odvolací řízení, nebo v řízení soudním.

Ministerstvo vnitra uzavírá své stanovisko tím, že si je vědomo, že v praxi mohou nastávat v souvislosti s touto nedostatečnou úpravou problémy. Proto nový správní řád výslovně řeší i otázky, na které ve stávající úpravě nelze najít odpověď, včetně problematiky vyloučení všech pracovníků správního orgánu.

Ministerstvo pro místní rozvoj dalo při poradách s krajskými úřady najevo, že nesouhlasí s právním názorem soudu v otázce možnosti vyloučení všech pracovníků správního orgánu z řízení pro jejich podjatost, zejména pokud není zákonem zajištěno, který jiný správní orgán ve věci rozhodne. Jako nesprávný je třeba odmítnout takový výklad práva, který by vedl k nemožnému závěru, kdy věc dále není podle platné právní úpravy řešitelná. Odvolací orgán při rušení rozhodnutí prvostupňového správního orgánu a vrácení k novému projednání musí vzít do úvahy všechny souvislosti případu i s tím, zda a jak lze situaci dále řešit. V konkrétním případě bylo napadené prvoinstanční rozhodnutí zrušeno i z jiných důvodů, než proto, že nebyly řešeny otázky podjatosti pracovníků správního orgánu. V podrobném odůvodnění rozhodnutí odvolacího orgánu je prezentován názor, který lze chápat tak, že je dána pochybnost

o nepodjatosti v podstatě u každého pracovníka (zaměstnance) obce zařazeného do městského úřadu, a to nejen těch, kteří zajišťují výkon působnosti obecného stavebního úřadu. Pokud krajský úřad přijal za svůj výklad krajského soudu (a vzhledem k tomu, že tento soud rozhoduje o žalobách podaných proti rozhodnutím krajského úřadu, je to pochopitelné), není podle našeho názoru možné v úrovni města o návrhu na vydání územního rozhodnutí rozhodnout. A jestliže prvostupňový správní orgán postupuje v souladu s vysloveným právním názorem, nelze připustit, aby byl odepřen výkon práva, ale je na odvolacím orgánu přijmout řešení, které povede k cíli.

K dotazu na možnost zamítnout návrh na vydání územního rozhodnutí bez vedení řízení.

(ze stanoviska odboru stavebního řádu MMR ze dne 4. 2. 2005 čj. 35330/04-62)

Postup stavebního úřadu při rozhodování o umístění stavby je upraven především stavebním zákonem a zákonem č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Podle § 140 stavebního zákona se správní řád použije tehdy, když není ve stavebním zákoně výslovně uvedeno jinak. Uvedené zákony však nedávají stavebnímu úřadu

možnost vydat rozhodnutí o návrhu na vydání územního rozhodnutí bez řízení, a to ani tehdy, pokud po prostudování návrhu zjistí, že mu nebude možné vyhovět pro hrubý (zásadní) rozpor se schválenou územně plánovací dokumentací.

Účastníkům řízení je třeba dát možnost, aby mohli hájit svá práva a právem chráněné zájmy. Stavební úřad dostojí této povinnosti tím, že bude postupovat podle § 36 stavebního zákona. Při projednávání návrhu má stavební úřad možnost vysvětlit navrhovatel, proč není možné jeho návrhu vyhovět a působit k tomu, aby návrh přepracoval, případně vzal zpět.

V případech na které dotaz směřuje, by stavební úřad mohl případně "zjednodušit" řízení tím, že by například omezil okruh jeho účastníků jen na navrhovatele a na obec, která je ze zákona účastníkem každého územního řízení, a návrh projednat pouze s nimi. Jestliže totiž návrh na umístění stavby zamítne, nemůže tím být (snad s výjimkou zcela ojedinělých případů) přímo dotčeno vlastnické ani jiné právo dalších osob k sousedním pozemkům a stavbám na nich.

Přílohu Stavebně správní praxe sestavil: Jiří Doležal, MMR